

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

O D L U K A
O SKUPNOM IZUZEĆU SPORAZUMA O DISTRIBUCIJI I SERVISIRANJU
MOTORNIH VOZILA

Sarajevo
siječanj 2006. godine

Na temelju članka 7. stavka (1) točka d) i članka 25. stavka (1) točka a) Zakona o konkurenciji ("Službeni glasnik BiH", broj 48/05) Konkurencijsko vijeće na 22. (dvadesetdruoj) sjednici održanoj dana 24. siječnja 2006. godine, je donijelo

O D L U K U
O SKUPNOM IZUZEĆU SPORAZUMA O DISTRIBUCIJI I SERVISIRANJU
MOTORNIH VOZILA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Predmet)

Ovom Odlukom propisuju se uvjeti za skupno izuzeće sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila, određuju se uvjeti koje sporazumi moraju sadržavati, ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati, te drugi uvjeti koji se moraju ispuniti za skupno izuzeće tih sporazuma od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima, u smislu članka 4. Zakona o konkurenciji (u daljnjem tekstu: Zakon).

Članak 2.
(Sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće)

- (1) Skupna izuzeća se primjenjuju na sporazume sklopljene između dva ili više gospodarskih subjekata koji u svrhu sporazuma ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (u daljnjem tekstu: vertikalni sporazumi) iz članka 7. stavka (1) točka d) Zakona, kada se oni odnose na uvjete po kojima ugovorne strane mogu kupovati, prodavati ili preprodavati nova motorna vozila, rezervne dijelove za motorna vozila ili pružati usluge popravke ili održavanja motornih vozila, a posebno na sporazume koji:
  - a) primjenjuju kvalitativni, kvantitativni ili mješoviti kvalitativno-kvantitativni selektivni distribucijski sustav kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;
  - b) primjenjuju isključivu distribuciju ili isključivo snabdijevanje kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila;
  - c) sadrže odredbe kojima se kupcu ustupaju ili daju na korištenje prava intelektualnog vlasništva, pod uvjetom da te odredbe ne čine primarni cilj takvih sporazuma, te da su u izravnoj vezi sa uporabom, prodajom i/ili preprodajom proizvoda koji su predmet sporazuma od strane tog kupca ili njegovih kupaca.
- (2) Skupna izuzeća se primjenjuju iznimno, pod uvjetima propisanim člankom 6. ove Odluke, i na određene vertikalne sporazume sklopljene između interesnih udruženja gospodarskih subjekata i članova tih udruženja, kao i između tih udruženja i njihovih dobavljača, odnosno određene vertikalne sporazume sklopljene između tržišnih konkurenata.
- (3) Pod motornim vozilima iz stavka (1) ovoga članka smatra se:
  - a) vozila na vlastiti pogon namijenjena uporabi na javnim cestama, te vozila koja imaju tri ili više kotača;
  - b) putnička vozila namijenjena prijevozu putnika, te vozila koja uz vozačevo sjedalo imaju najviše osam sjedala;
  - c) laka gospodarska vozila namijenjena prijevozu proizvod ili putnika, čija ukupna masa ne prelazi 3,5 tone; ukoliko se pojedino lako gospodarsko vozilo također prodaje u verziji čija ukupna masa prelazi 3,5 tone, sve verzije tog vozila smatraju se lakim gospodarskim vozilo.

- (4) Pod selektivnim distribucijskim sustavom iz stavka (1) točka a) ovoga članka podrazumijeva se sustav distribucije uspostavljen temeljem sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila u kojim se dobavljač obvezuje posrednim ili neposrednim putem na prodaju proizvoda i usluga iz sporazuma, samo distributerima ili serviserima odabranim na osnovi posebnih kriterija a ovi distributeri ili serviseri se obvezuju da neće prodavati takve proizvode ili usluge neovlaštenim distributerima ili neovisnim serviserima, ne dovodeći u pitanje mogućnost prodaje rezervnih dijelova neovisnim serviserima ili obvezu pružanja svih tehničkih informacija, opreme za dijagnostiku, alata i obuke za popravku i održavanje motornih vozila neovisnim operaterima ili za provedbu mjera zaštite okoliša.
- (5) Pod kvalitativnim selektivnim distribucijskim sustavom iz stavka (1) točka a) ovoga članka podrazumijeva se selektivni distribucijski sustav u kojem dobavljač određuje kriterije za izbor distributera ili servisera koji su kvalitativni samo po prirodi, koje zahtjeva priroda proizvoda ili usluga koji su predmet sporazuma, koji su jedinstveno utvrđeni za sve distributere ili servisere koji se žele priključiti sustavu distribucije, koji se ne primjenjuju na diskriminirajući način, te koji izravno ne ograničavaju broj distributera ili servisera na mjerodavnom tržištu.
- (6) Pod kvantitativnim selektivnim distribucijskim sustavom iz stavka (1) točka a) ovoga članka podrazumijeva se selektivni distribucijski sustav u kojem dobavljač određuje kriterije za odabir distributera ili servisera kojima izravno ograničava njihov broj na mjerodavnom tržištu.
- (7) Sporazum koji primjenjuje isključivu distribuciju kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila iz stavka (1) točka b) ovoga članka je vertikalni sporazum kojim se dobavljač obvezuje prodati proizvode koji su predmet sporazuma samo jednom distributeru odabranom na određenom području ili posebno određenoj skupini kupaca koja je isključivo dodijeljena tom distributeru.
- (8) Sporazum koji primjenjuje isključivo snabdijevanje kao oblik distribucije i servisiranja motornih vozila iz stavka (1) točka b) ovoga članka je vertikalni sporazum kojim se dobavljač neposredno i posredno obvezuje prodavati proizvode koji su predmet sporazuma samo jednom kupcu na tržištu Bosne i Hercegovine u svrhu specifične uporabe ili daljnje prodaje.
- (9) Nije dopušteno na istom tržištu sporazumom o distribuciji i servisiranju motornih vozila kombinirati primjenu selektivnog distribucijskog sustava iz stavka (1) točka a) i st. (4), (5) i (6) ovoga članka s oblikom isključive distribucije ili isključivog snabdijevanja iz stavka (1) točka b) i st. (7) i (8) ovoga članka.

Članak 3.

(Sporazumi na koje se ne primjenjuje skupno izuzeće)

Od zabrane od skupnog izuzeća prema odredbama ove Odluke ne mogu biti izuzeti:

- a) vertikalni sporazumi koji ne ispunjavaju kumulativne uvjete propisane članom 4. stavka (3) Zakona i koji nisu usklađeni s ovom Odlukom
- b) vertikalni sporazumi koji prema svom predmetu spadaju u kategoriju nekog drugog propisa, sukladno odredbama članka 7. Zakona.

II. UVJETI KOJE SPORAZUM MORA SADRŽAVATI

Članak 4. (Tržišni udjel)

- (1) Skupna izuzeća za vertikalne sporazume primjenjuju se pod uvjetom da tržišni udjel dobavljača na mjerodavnom tržištu na kojem on prodaje nova motorna vozila, rezervne dijelove za motorna vozila ili pruža usluge popravka i održavanja, nije veći od 30% (trideset).
- (2) Za skupna izuzeća vertikalnih sporazuma kojima se uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sustav za prodaju novih motornih vozila tržišni udjel nije veći od 40% (četrdeset).
- (3) Međutim, visina tržišnog udjela iz st. (1) i (2) ovoga članka ne primjenjuje se za skupna izuzeća vertikalnih sporazuma kojima se uspostavlja kvalitativni selektivni distribucijski sustav.
- (4) U slučaju vertikalnih sporazuma koji sadrže obvezu isključivog snabdijevanje, skupna izuzeća se primjenjuje onda kada tržišni udjel kupca na mjerodavnom tržištu na kojem kupuje proizvode ili usluge koje su predmet sporazuma nije veće od 30% (trideset).

Član 5. (Izračun tržišnog udjela)

- (1) Tržišni udjel na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 4. ove Odluke izračunava se:
  - a) za distribuciju novih motornih vozila temeljem prodane količine proizvoda koji su predmet sporazuma i odgovarajućih proizvoda koje je dobavljač prodao, kao i ostalih proizvoda koji se smatraju njihovim zamjenskim proizvodima, odnosno supstitutima (u daljnjem tekstu: zamjenskim proizvodima).
  - b) za distribuciju rezervnih dijelova temeljem prihoda koje je ostvario dobavljač od prodaje proizvoda koji su predmet sporazuma, kao i ostalih proizvoda koji se smatraju njihovim zamjenskim proizvodima.
  - c) za pružanje usluga popravke i održavanja temeljem iskazanog prihoda koji su ostvarili članovi distribucijske mreže dobavljača od pružanja usluga koji su predmet sporazuma, kao i ostalih usluga koje se smatraju njihovim zamjenskim uslugama.
- (2) Tržišni udjel iz stavka (1) ovoga članka uvećava se za iznos prihoda povezanih gospodarskih subjekata koji je ostvaren na tržištu proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda.
- (3) Kod izračuna tržišnog udjela ne uzima se u obzir međusobni promet proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda između dobavljača iz stavka (1) ovoga članka i povezanih gospodarskih subjekata iz stavka (2) ovoga članka, te međusobni promet tih proizvoda i njihovih zamjenskih proizvoda između povezanih gospodarskih subjekata.
- (4) Prihod izračunat sukladno st. (1), (2) i (3) ovoga članka umanjuje se za iznos carinske tarife, poreza na dodanu vrijednost, drugih poreza koji se izravno odnose na promet i rabat u financijskoj godini koja je prethodila sklapanju sporazuma.
- (5) Tržišni udjel kupca na mjerodavnom tržištu na kojem kupuje proizvode koji su predmet sporazuma koji nije veći od 30% (trideset), a propisan je kao uvjet za primjenu skupnog izuzeća ako sporazum predviđa obvezu isključivog snabdijevanja, u smislu članka 5.

stavka (4) ove Odluke, izračunava se primjenom kriterija iz st. (1) do (4) ovoga članka, na vrijednost nabave kupca ili na procjenu te vrijednosti.

- (6) Ako podaci o iznosu prihoda nisu poznati, za utvrđivanje tržišnog udjela gospodarskih subjekata mogu se koristiti i drugi raspoloživi podaci, uključujući i količinu proizvoda koji su prodani na tržištu, osim ako subjekt nije obavljao djelatnost na mjerodavnom tržištu u financijskoj godini koja je prethodila sklapanju sporazuma.
- (7) Ako tržišni udjel gospodarskih subjekata u momentu sklapanja sporazuma nije veće od 30% (trideset), odnosno 40% (četrdeset) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sustav za prodaju novih motornih vozila, a naknadno se poveća iznad tog iznosa, ne više od 35% (trideset pet), odnosno 45% (četrdeset pet) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sustav za prodaju novih motornih vozila, izuzeće će se primjenjivati u razdoblju od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godini u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog udjela iznad 30% (trideset), odnosno iznad 40% (četrdeset).
- (8) Ako tržišni udjel gospodarskih subjekata u momentu sklapanja sporazuma nije veći od 30% (trideset), odnosno 40% (četrdeset) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sustav za prodaju novih motornih vozila, ali naknadno se poveća na više od 35% (trideset pet), odnosno na više od 45% (četrdeset pet) u slučaju da se sporazumom uspostavlja kvantitativni selektivni distribucijski sustav za prodaju novih motornih vozila, izuzeće će se primjenjivati u razdoblju od jedne kalendarske godine koja slijedi godini u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog učešća iznad 35% (trideset pet), odnosno iznad 45% (četrdeset pet).
- (9) Izuzeće iz st. (7) i (8) ne može se kumulativno posmatrati u svrhu produljenja vremenskog razdoblja izuzeća sporazuma na više od dvije kalendarske godine.

Članak 6.

(Ukupan godišnji prihod za određene vertikalne sporazume)

- (1) Skupna izuzeća primjenjuju se i na vertikalne sporazume sklopljene između interesnih udruženja gospodarskih subjekata i članova tih udruženja, kao i između tih udruženja i njihovih dobavljača:
  - a) ako su svi članovi tih udruženja distributeri motornih vozila ili rezervnih dijelova za motorna vozila ili serviseri,
  - b) ako ni jedan član tih udruženja zajedno sa njihovim povezanim gospodarskim subjektima nema ukupni godišnji prihod veći od 4.000.000,00 KM.
- (2) Skupna izuzeća primjenjuju se i na vertikalne sporazume sklopljene između gospodarskih subjekata koji su međusobni konkurenti, pod uvjetom da sporazum ne jamči jednaka prava i obveze svakoj od strana:
  - a) ako je dobavljač ujedno proizvođač i distributer proizvoda, a kupac vrši distribuciju ali ne proizvodi zamjenske proizvode; i/ili
  - b) ako je dobavljač davatelj usluga na nekoliko trgovinskih razina, a kupac ne daje zamjenske usluge na razini trgovine na kojoj kupuje usluge koje su predmet sporazuma; i/ili
  - c) ako kupac ima ukupni godišnji prihod koji nije veći od 4.000.000,00 KM.

Članak 7.
(Izračunavanje ukupnog godišnjeg prihoda)

- (1) Ukupni godišnji prihod izračunava se kao ukupan godišnji prihod koji je gospodarski subjekt ostvario tijekom financijske godine koja je prethodila sklapanju sporazuma kojem se dodaje ukupan godišnji prihod ostvaren od strane svih gospodarskih subjekata koji su povezani s tim gospodarskim subjektom.
- (2) Kod izračuna ukupnog godišnjeg prihoda iz stavka (1) ovoga članka ne uzima se u obzir ukupan godišnji prihod od prodaje proizvoda između gospodarskih subjekata i njihovih povezanih gospodarskih subjekata, te od prodaje proizvoda između povezanih gospodarskih subjekata.
- (3) Ukupan godišnji prihod izračunat sukladno st. (1) i (2) ovoga članka umanjuje se za iznos carinske tarife, poreza na dodanu vrijednost, drugih poreza koji se izravno odnose na promet i rabat.
- (4) Skupno izuzeće za sporazume iz članka 6. ove Odluke primjenjivat će se i kada iznos ukupnog godišnjeg prihoda nije povećan za više od 10% (deset) u tijekom razdoblja od dvije uzastopne financijske godine.

Članak 8.
(Trajanje i primjena skupnog izuzeća)

- (1) Skupno izuzeće primjenjuje se pod uvjetom da vertikalni sporazum, koji je dobavljač novih motornih vozila sklopio s distributerom ili ovlaštenim serviserom, uređuje:
  - a) sklapanje sporazuma na razdoblje od najmanje pet godina, a svaka stranka u sporazumu se obvezuje da će obavijestiti drugu stranku najmanje šest mjeseci unaprijed o svojoj namjeri da neće obnoviti sporazum; ili
  - b) sklapanje sporazuma na neodređeno vrijeme, s tim da je rok za dostavu obavijesti o otkazivanju sporazuma za obje stranke u sporazumu najmanje dvije godine od namjere otkazivanja sporazuma.
- (2) Rok za otkazivanje vertikalnog sporazuma iz stavka (1) točka b) ovoga članka može se smanjiti na najmanje jednu godinu u slučajevima:
  - a) kada zakon ili poseban sporazum obvezuju dobavljača na plaćanje odgovarajuće naknade za otkazivanje sporazuma; ili
  - b) kada dobavljač otkazuje sporazum jer je potrebno reorganizirati cijelu ili značajan dio mreže.
- (3) Skupno izuzeće primjenjuje se pod uvjetom da je u vertikalnom sporazumu sklopljenim s distributerom ili serviserom uređeno da dobavljač koji želi raskinuti sporazum to mora učiniti pisanim putem i na način da priloži detaljne i objektivne razloge raskidanja sporazuma, kako bi se dobavljač spriječio da raskine vertikalni sporazum s distributerom ili serviserom zbog djelovanja koja ne smiju biti ograničena sukladno s ovom Odlukom.
- (4) Skupno izuzeće primjenjuje se pod uvjetom da vertikalni sporazum osigura svakoj od stranaka u sporazumu pravo na rješavanje sporova koji proizilaze iz sporazuma.
- (5) Skupno izuzeće se primjenjuje pod uvjetom da je u vertikalnome sporazumu sklopljenim s distributerom ili serviserom uređeno da je dobavljač suglasan s prijenosom prava i obveza iz vertikalnog sporazuma na drugog distributera, odnosno servisera u okviru distribucijskog sustava.

III. TEŠKA OGRANIČENJA TRŽIŠNE KONKURENCIJE

Članak 9.

(Teška ograničenja tržišne konkurencije u sporazumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluga popravke i održavanja)

- (1) Skupno izuzeće ne može se primjenjivati na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluga popravka i održavanja koji izravno ili neizravno, samostalno ili zajedno sa drugim faktorima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:
- a) ograničavanje mogućnosti distributera ili serviseru da određuje prodajnu cijenu proizvoda, što ne isključuje mogućnost dobavljača da odredi ili preporuči maksimalnu prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije u pitanju fiksna ili minimalna prodajna cijena koja je rezultat pritiska ili stimulacije od bilo koje ugovorne strane;
  - b) ograničavanje područja na kojem distributer ili serviser mogu prodavati proizvode iz sporazuma ili ograničavanje prodaje ugovorenih proizvoda određenoj skupini potrošača, osim u slučajevima:
    - 1) aktivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivoj skupini potrošača koji su rezervirani za dobavljača ili koje je dobavljač isključivo ustupio za prodaju drugom distributeru ili serviseru, pod uvjetom da takva ograničenja ne omogućavaju prodaju od strane kupca tih distributera ili serviseru;
    - 2) prodaje krajnjim korisnicima od strane distributera koji djeluje na razini veleprodaje;
    - 3) prodaje novih motornih vozila i rezervnih dijelova neovlaštenim distributerima od strane sudionika selektivnog distribucijskog sustava na tržištima na kojima se primjenjuje selektivna distribucija;
    - 4) prodaje proizvoda koje kupac nabavlja od dobavljača kao rezervne dijelove u svrhu ugradnje u novi proizvod, krajnjim korisnicima koji bi te dijelove koristili za proizvodnju proizvoda koji su zamjenski proizvodi proizvoda koje proizvodi dobavljač.
  - c) ograničavanje međusobne nabave između distributera ili serviseru u okviru selektivnog distribucijskog sustava, uključujući i ograničavanje međusobne nabave između distributera ili serviseru koji djeluju na različitim razinama trgovine;
  - d) ograničavanje aktivne ili pasivne prodaje novih putničkih vozila ili lakih gospodarskih vozila, rezervnih dijelova za bilo koje motorno vozilo ili usluge popravka i održavanja motornog vozila krajnjim korisnicima od strane članova u okviru selektivnog distribucijskog sustava koji djeluju na razini maloprodaje na tržištima na kojima se koristi selektivna distribucija;
  - e) ograničavanje aktivne ili pasivne prodaje novih motornih vozila koja nisu putnička ili laka gospodarska vozila krajnjim korisnicima od strane članova u okviru selektivnog distribucijskog sustava koji djeluju na razini maloprodaje na tržištima na kojima se koristi selektivna distribucija, ne dovodeći u pitanje mogućnost dobavljača da zabrani sudioniku tog sustava djelovanje iz neovlaštenog poslovnog prostora.
- (2) Pod aktivnom prodajom u smislu stavka (1) ovoga članka, se podrazumijeva aktivno traženje i pristupanje kupcima ili određenoj skupini kupaca koji se nalaze na isključivoj teritoriji drugog distributera, sklapanje pojedinačnih ugovora te poduzimanje mjera za ponudu proizvoda tim kupcima, te osnivanje podružnica, skladišta ili organizovanje distributivne mreže i reklamiranje na isključivom teritoriju drugog distributera. Pod aktivnim pristupanjem smatra se posjećivanje kupca, slanje pošte kupcima što uključuje i elektronsku poštu, oglašavanje putem medija i drugih sredstava javnog priopćavanja

ciljanih isključivo na te kupce ili skupinu kupaca na isključivom teritoriju drugog distributera.

- (3) Pod pasivnom prodajom u smislu stavka (1) ovog članka, podrazumijeva se odgovaranje na zahtjeve pojedinačnih kupaca uključujući isporuku proizvoda takvim kupcima, uz napomenu da takvo odgovaranje ne smije biti posljedica djelovanja aktivne prodaje. Pod pasivnom prodajom smatra se i opšte reklamiranje ili oglašavanje u medijima ili na Internetu koje dopire izvan nečijeg isključivog teritorija ili određene skupine kupaca, koje je rezultat razvoja tehnologije, odnosno jednostavnosti pristupa, pa se smatra razumnim načinom pristupanja tim kupcima ili skupinama kupaca.

Članak 10.

(Teška ograničenja tržišne konkurencije u sporzumima koji se odnose na prodaju novih motornih vozila)

- (1) Skupno izuzeće ne može se primjenjivati na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim faktorima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:
  - a) ograničavanje mogućnosti distributera da prodaje bilo koje novo motorno vozilo koje odgovara nekom modelu u okviru ugovornog opsega proizvoda utvrđenih sporazumom;
  - b) ograničavanje mogućnosti distributera da zaključi podugovor za pružanje usluga popravke i održavanja s ovlaštenim serviserima, ne isključujući mogućnost dobavljača da od distributera zahtijeva da krajnjim korisnicima pruži informacije o nazivu i adresi ovlaštenog servisa prije sklapanja ugovora o prodaji.
- (2) Pod ugovornim opsegom proizvoda utvrđenih sporazumom, u smislu stavka (1) ovoga članka, smatra se svaki različiti model motornog vozila koje distributer može kupovati od dobavljača.
- (3) Pod motornim vozilom koje odgovara modelu iz ugovornog opsega proizvoda utvrđenih sporazumom iz stavka (1) ovoga članka smatra se vozilo koje je predmetom sporazuma o distribuciji s drugim gospodarskim subjektom unutar distribucijskog sustava kojeg je uspostavio proizvođač, odnosno koji je uspostavljen uz njegov pristanak, te koje je:
  - a) serijski proizvedeno ili sastavljeno od strane proizvođača;
  - b) identično po obliku, pogonu, podvozju, te vrsti motora određenom vozilu iz modela utvrđenog sporazumom.
- (4) Pod ovlaštenim serviserom, u smislu stavka (1) ovoga članka, se smatra davatelj usluga popravka i održavanja motornih vozila koji ne djeluju u okviru distribucijskog sustava koji je uspostavio dobavljač motornih vozila za kojeg pruža usluge popravka ili održavanja.

Članak 11.

(Teška ograničenja tržišne konkurencije u sporzumima koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova i usluge popravka i održavanja)

- (1) Skupno izuzeće ne može se se primjenjivati na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova i usluge popravka i održavanja, koji posredno ili neposredno, samostalno ili zajedno sa drugim faktorima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja imaju za cilj:

- a) ograničavanje mogućnosti ovlaštenog serviseru da svoju djelatnost ograniči na pružanje usluga popravka i održavanja, te distribuciju rezervnih dijelova;
  - b) ograničavanje prodaje rezervnih dijelova za motorna vozila od strane članova u okviru selektivnog distribucijskog sustava neovisnim serviserima koji te dijelove koriste za popravak i održavanje motornog vozila;
  - c) ograničavanje prava dobavljača, ugovoreno s proizvođačem motornih vozila, da prodaje originalne rezervne dijelove ili rezervne dijelove usporedivog kakvoće, alate za popravke, te dijagnostičku ili drugu opremu ovlaštenim ili neovisnim distributerima, ovlaštenim ili neovisnim serviserima ili krajnjim korisnicima
  - d) ograničavanje mogućnosti distributera ili ovlaštenog serviseru da nabavlja originalne rezervne dijelove ili rezervne dijelove usporedivog kakvoće od trećeg gospodarskog subjekta po svom izboru, te da ih koristi za popravak ili održavanje motornih vozila, ne dovodeći u pitanje mogućnost dobavljača novih motornih vozila da zahtijeva uporabu originalnih rezervnih dijelova koje je on nabavio za popravke koje se obavljaju pod jamstvom, besplatnog servisiranja i poslova opoziva vozila;
  - e) ograničavanje prava dobavljača, ugovoreno s proizvođačem motornih vozila koji koristi dijelove za prvu ugradnju u proizvodnji motornih vozila, kojim se dobavljač ograničava da te dijelove ili rezervne dijelove efikasno i na vidljivom mjestu označi svojim robnim žigom ili logotipom.
- (2) Pod neovisnim serviserom iz stavka (1) točke b) i c) ovoga članka podrazumijeva se davatelj usluga popravka i održavanja motornih vozila koji ne djeluje u okviru distribucijskog sustava koji je uspostavio dobavljač motornih vozila za kojeg pruža usluge popravka i održavanja. Ovlašteni serviser u okviru distribucijskog sustava pojedinog dobavljača smatra se neovisnim distributerom u smislu ove Odluke, u onoj mjeri u kojoj on pruža usluge popravka i održavanja motornih vozila u pogledu kojih on nije pripadnik distribucijskog sustava navedenog dobavljača.
- (3) Pod rezervnim dijelovima iz stavka (1) točka b) ovoga članka podrazumijevaju se dijelovi koje treba ugraditi u ili na motorno vozilo, kako bi se zamijenili dijelovi tog vozila, uključujući proizvode poput maziva koja je neophodna za uporabu motornog vozila, uz iznimku goriva.
- (4) Pod rezervnim dijelovima usporedivo jednake kakvoće iz stavka (1) točka c) ovoga članka podrazumijevaju se rezervni dijelovi koje je izradio bilo koji gospodarski subjekat koji može u svakom trenutku potvrditi kako su navedeni rezervni dijelovi usporedivo jednake kakvoće u odnosu na dijelove koji se koriste, ili su se koristili za sastavljanje motornih vozila.
- (5) Pod originalnim rezervnim dijelovima iz stavka (1) točka c) ovoga članka podrazumijevaju su rezervni dijelovi koji su iste kakvoće kao i dijelovi koji se koriste za sastavljanje motornog vozila te koji se proizvode sukladno s propisima i proizvodnim standardima koje proizvođač vozila pruža za proizvodnju dijelova ili rezervnih dijelova za navedena motorna vozila. Ovo uključuje rezervne dijelove koji se proizvode na istoj proizvodnoj liniji kao i dijelovi. Predpostavlja se, osim ako se ne dokaže drukčije, da su dijelovi originalni rezervni dijelovi ako proizvođač dijelova izda potvrdu da rezervni dijelovi odgovaraju kvoći dijelova koji se koriste za sastavljanje navedenog vozila, te da su proizvedeni sukladno s propisima i proizvodnim standardima proizvođača vozila.

Članak 12.

(Ostala teška ograničenja tržišne konkurencije)

- (1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti u slučajevima kada dobavljač motornih vozila uskrati neovisnim gospodarskim subjektima pristup tehničkim informacijama, dijagnostičkoj i drugoj opremi, alatima, uključujući odgovarajuće računalne programe,

odnosno uskrati obuku potrebnu za popravke i održavanje tih motornih vozila ili za provođenje mjera zaštite okoliša.

- (2) Pod neovisnim gospodarskim subjektima, u smislu stavka (1) ovoga članka, smatraju se gospodarski subjekti koji su neposredno ili posredno uključeni u poslove servisiranja i održavanja motornih vozila, posebno neovisni serviseri, proizvođači opreme ili alata za popravke, neovisni distributeri rezervnih dijelova, izdavači tehničkih informacija, automobilski klubovi, operateri za pomoć na cesti, operateri koji pružaju usluge pregleda i testiranja, te operateri koji pružaju obuku serviserima.

Članak 13.

(Posebni uvjeti koje sporazumi ne smiju sadržavati)

- (1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju novih motornih vozila, rezervnih dijelova, usluge popravka i održavanja, koji sadrže sljedeća ograničenja:
- a) neposredne i posredne obveze konkurencije;
  - b) neposredne i posredne obveze koje ograničavaju pravo ovlaštenog serviseru da pruža usluge popravka i održavanja vozila od dobavljača – tržišnih konkurenata;
  - c) neposredne i posredne obveze nametnute članovima distribucijskog sustava da ne prodaju motorna vozila ili rezervne dijelove određenog dobavljača – tržišnog konkurenta ili da ne pružaju usluge popravka i održavanja za ta motorna vozila;
  - d) neposredne i posredne obveze zbog kojih distributer ili ovlašteni serviser nakon prestanka sporazuma ne smije proizvoditi, kupovati, prodavati ili distribuirati motorna vozila niti pružati usluge popravka i održavanja.
- (2) Iznimno od stavka (1) točka a) ovoga članka, obveza konkurencije ne smatra se zabranjenim vertikalnim ograničenjem kada distributer prodaje motorna vozila različitih dobavljača u odvojenim prostorijama izložbenog salona u cilju izbjegavanja zabune. Obveza nametnuta distributeru da za prodaju pojedinog vlastitog vozila određenog zaštitnog znaka ima posebno osoblje smatra se zabranjenim vertikalnim ograničenjem, osim ako to odluči distributer, te ako dobavljač snosi sve dodatne troškove vezane uz posebno osoblje.
- (3) Obveza konkurencije u vezi s stavkom (1) točka d) i stavkom (2) ovoga članka podrazumijeva svaku neposrednu i posrednu obvezu zbog koje kupac ne može proizvoditi, prodavati ili preprodavati zamjenske proizvode koji konkuriraju proizvodima koji su predmet sporazuma, ili svaku neposredne i posredne obveze kupca da kupi od dobavljača ili od nekog drugog gospodarskog subjekta na kojeg ga uputi dobavljač više od 30% (trideset) od ukupne količine proizvoda. Taj udio se izračunava na temelju vrijednosti kupovine proizvoda i njihovih zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu koju je kupac ostvario u predhodnoj financijskoj godini.
- (4) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na vertikalne sporazume koji se odnose na prodaju rezervnih dijelova, usluge popravka i održavanja koji sadrže ograničenja vezana uz mjesto poslovnog prostora, gdje se primjenjuje selektivni distribucijski sustav.

IV. OSTALI UVJETI KOJI MORAJU BITI ISPUNJENI ZA SKUPNA IZUZEĆA

Članak 14.

(Ostali bitni kriteriji za skupno izuzeće)

- (1) Pri procjeni da li sporazum ispunjava uvjete za skupno izuzeće u smislu članka 4. stavka (3) Zakona i čl. od 4. do 8. ove Odluke, uzimaju se u obzir i drugi bitni kriteriji, a naročito:

- a) struktura mjerodavnog tržišta, odnosno stupanj njegove razvijenosti s obzirom na ponudu i potražnju;
  - b) tržišni položaj tržišnih konkurenata, odnosno stupanj izloženosti tržišnoj konkurenciji sudionika sporazuma i ostalih dobavljača zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu;
  - c) priroda vertikalnih ugovornih ograničenja, ovisno da li ograničavaju tržišnu konkurenciju između proizvoda istog zaštitnog znaka ili proizvoda različitog zaštitnog znaka;
  - d) postojanje paralelne mreže vertikalnih sporazuma.
- (2) Vertikalna ograničenja iz stavka (1) točka c) ovoga članka smatrat će se dozvoljenim ili zabranjenim u ovisnosti od ekonomske i pravne analize uvjeta na mjerodavnom tržištu na kojem ti sporazumi proizvode određene učinke, odnosno u ovisnosti od odnosa između pozitivnih i negativnih učinaka.

V. UKIDANJE SKUPNOG IZUZEĆA I POJEDINAČNA IZUZEĆA

Članak 15. (Ukidanje skupnog izuzeća)

- (1) Konkurencijsko vijeće po službenoj dužnosti, sukladno članku 7. stavka. (1) točka d) Zakona, može pokrenuti postupak ocjene sukladnosti pojedinačnog ili više sporazuma s Zakonom i ovom Odlukom, ako učinci takvih sporazuma samostalno ili kumulativno s sličnim sporazumima na mjerodavnom tržištu ne ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće, a naročito u slučajevima:
- a) kada je pristup mjerodavnom tržištu ili je tržišna konkurencija značajno narušena kumulativnim učincima vertikalnih sporazuma koji imaju slična vertikalna ograničenja;
  - b) kada je tržišna konkurencija ograničena na način da jedan dobavljač nije izložen učinkovitoj tržišnoj konkurenciji od strane drugih dobavljača;
  - c) kad se cijene ili drugi uvjeti nabave proizvoda iz sporazuma ili odgovarajućih proizvoda značajno razlikuju na različitim mjerodavnim tržištima u zemljopisnom smislu;
  - d) kada se u okviru mjerodavnog tržišta primjenjuju diskriminirajuće cijene ili uvjeti prodaje.
- (2) Ako Konkurencijsko vijeće utvrdi da ne postoje razlozi za izuzeće sporazuma, sukladno odredbama Zakona i ovom Odlukom, rješenjem će ukinuti primjenu skupnog izuzeća za pojedini ili više vertikalnih sporazuma.

Članak 16. (Pojedinačno izuzeće)

Konkurencijskom vijeću sudionici vertikalnog sporazuma mogu podnijeti zahtjev za pojedinačnim izuzećem sporazuma, sukladno članku 5. Zakona, ako taj sporazum nije obuhvaćen grupnim izuzećem, sukladno s ovom Odlukom ili po svojim obilježjima ne spada u kategoriju nekog drugog skupnog izuzeća, u smislu članka 3. stavka (1) točka b) ove Odluke.

Članak 17.
(Isključenje obveze prijave za učesnike sporazuma)

Sudionici vertikalnog sporazuma koji ispunjavaju uvjete za skupno izuzeće iz ove Odluke, u smislu članka 7. stavka (3) Zakona, ne moraju podnositi takve sporazume na ocjenu Konkurencijskom vijeću radi njegovoga pojedinačnog izuzeća.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.
(Prelazne odredbe)

- (1) Vertikalni sporazumi iz članka 2. ove Odluke koji su sklopljeni do stupanja na snagu ove Odluke moraju biti usklađeni s njenim odredbama do 31.12.2006. godine.
- (2) Za vertikalne porazume koji su sklopljeni do stupanja na snagu ove Odluke, pod uvjetom da su usklađeni s njenim odredbama u roku iz stavka (1) ovoga članka, tržišni se udjel, iznimno od članka 5. st. (2) i (4) ove Odluke, izračunava na temelju prihoda ostvarenog u finansijskoj godini koja predhodi godini stupanja na snagu ove Odluke.
- (3) Za vertikalne porazume koji su sklopljeni do stupanja na snagu ove Odluke, pod uvjetom da su usklađeni sa njenim odredbama u roku iz stavka (1) ovoga članka, za izračun ukupnog godišnjeg prihoda, s izuzetkom od članka 7. st. (1) i (2) ove Odluke, uzima se u obzir ukupni godišnji prihod ostvaren u godini koja predhodi godini stupanja na snagu ove Odluke.

Članak 19.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u “Službenom glasniku BiH”, a objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

K.V, broj: 01-01-26-124-I/06
24. veljače 2006. godine
Sarajevo

Predsjednica
Konkurencijskog vijeća

Sena Hatibović